

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Постанови Верховної Ради України про скасування результатів голосування Верховної Ради України від 16.04.2020 року про прийняття в цілому як закону проекту Закону України «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо протидії зловживанням прав народних депутатів у ході законодавчої процедури» (№ 1043 від 29.08.2019).

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Необхідність скасування результатів голосування Верховної Ради України від 16.04.2020 року про прийняття в цілому як закону проект Закону України «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо протидії зловживанням прав народних депутатів у ході законодавчої процедури» (№ 1043 від 29.08.2019) полягає в наступному.

На позачерговому засіданні Верховної Ради України 16 квітня 2020 р., було розглянуто проект Закону про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо протидії зловживанням прав народних депутатів, у ході законодавчої процедури (друге читання), було прийняте рішення про прийняття в цілому як закону проекту Закону України «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо протидії зловживанням прав народних депутатів у ході законодавчої процедури» (№ 1043 від 29.08.2019).

На офіційному сайті Верховної Ради України 15.04.2020 року з'явилися порівняльна таблиця, як вказано, - доопрацьована, та зауваження Головного юридичного управління від 15.04.2020 року. У зауваженні чітко вказано, що всупереч вимогам Регламенту Верховної Ради України (статті 102, 116) законопроект зазнав суттєвої концептуальної зміни, оскільки парламентом було схвалено за основу внесення змін до статей 48, 120 і 121 Регламенту, натомість нині у другому читанні пропонується внести зміни до статті 119, а також доповнити Регламент новою статтею 119-1

Внаслідок таких дій доопрацьований законопроект № 1043 від 29.08.2020 абсолютно відрізняється від того законопроекту, який було ухвалено за основу на засіданні Верховної Ради України 10.09.2019.

Відповідно до статті 116 Регламенту Верховної Ради України пропозиції і поправки до законопроекту, який готується до другого читання, можуть вноситися лише до того тексту законопроекту (розділів, глав, статей, їх частин,

пунктів, підпунктів, абзаців, речень), який прийнятий Верховною Радою за основу. Головний комітет, як виняток, може прийняти рішення про врахування внесених пропозицій і поправок щодо виправлень, уточнень, усунення помилок та/або суперечностей у тексті законопроекту, інших структурних частин законопроекту та/або інших законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні, якщо про необхідність їх внесення було зазначено у висновках цього головного комітету та/або експертного підрозділу Апарату Верховної Ради і оголошено головуючим на пленарному засіданні під час розгляду такого законопроекту у першому читанні. Такі пропозиції і поправки повинні відповідати предмету правового регулювання законопроекту.

У другому читанні Верховна Рада України, фактично, розглядала принципово інший законопроект, ніж законопроект № 1043 від 29.08.2019, оскільки у другому читанні пропонується внести зміни до статті 119, зміни до якої не розглядались Верховною Радою в першому читанні, а також доповнити Регламент новою статтею 119-1, яка повністю змінює принципи внесення та розгляду пропозицій до законопроектів при підготовці їх до розгляду у другому читанні.

Частиною четвертою статті 102 Регламенту Верховної Ради України встановлено, що за рішенням Верховної Ради остаточне прийняття законопроекту відразу після другого читання можливе лише у тому випадку, якщо не надійшло зауважень щодо його змісту від народних депутатів та якщо не надійшло зауважень щодо його змісту від юридичного чи експертного підрозділів Апарату Верховної Ради. Виконання цих умов є обов'язковим

В разі невиконання хоча б однієї з цих умов головуючий на засіданні Верховної Ради не має жодного права ставити на голосування законопроект для прийняття його в цілому.

Під час розгляду законопроекту № 1043 від 28.09.2019 у другому читанні на засіданні Верховної Ради України від 16.04.2020, надійшли зауваження від народних депутатів України, а також 15.04.2020 року були опубліковані суттєві зауваження Головного юридичного управління. Тобто, головуючий 16.04.2020 не мав права ставити на голосування, а Верховна Рада голосувати за прийняття законопроекту № 1043 від 28.09.2020 в другому читанні в цілому.

Критерій застосування особливої процедури, який пропонується визначити у статті 119-1 Регламенту, мав би орієнтуватись, насамперед, на зміст законопроекту. Натомість у проекті застосовується виключно формальний

показник – кількість пропозицій, поправок, поданих до законопроекту. При цьому не враховується, що поправка є способом виправлення помилок, внесення уточнень, а лише пропозиція (як форма реалізації права законодавчої ініціативи) спрямовується на конкретну зміну, доповнення або виключення певних положень із тексту законопроекту (стаття 89 Регламенту).

Інакше кажучи, концепція новостворюваної у межах другого читання процедури не орієнтована на змістовне детальне опрацювання системних, значних за обсягом законодавчих змін.

Згідно до статті 117 Регламенту Верховної Ради України законопроект, підготовлений до другого чи повторного другого читання, висновок головного комітету та інші супровідні документи до нього надаються народним депутатам не пізніш як за десять днів до дня розгляду цього законопроекту на пленарному засіданні Верховної Ради. Але законопроект № 1043 від 29.08.2019, підготовлений до другого читання, було опубліковано на сайті Верховної Ради лише 15.04.2020, тобто лише за один день до його розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України 16.04.2020.

Законопроектом пропонується передбачити, що, у разі прийняття парламентом рішення про застосування особливої процедури розгляду проекту закону у другому читанні, на пленарному засіданні обговорюватиметься і голосуватиметься обмежена кількість пропозицій, поправок.

У зв'язку з цим необхідно зазначити, що Конституційний Суд України у своєму рішенні від 28 лютого 2018 року № 2-р/2018 наголосив, що реалізація права законодавчої ініціативи передбачає обов'язковий розгляд законодавчих ініціатив відповідних суб'єктів. Так, процес розгляду законопроекту на пленарних засіданнях Верховної Ради України – це не лише обговорення законопроекту та голосування щодо нього, а також обговорення пропозицій до законопроекту, які є формою реалізації права законодавчої ініціативи.

Крім того, право законодавчої ініціативи, передбачене у статті 93 Конституції України, безпосередньо кореспондується з конституційним обов'язком парламенту розглянути всі внесені пропозиції до проектів законів, а також прийняти чи відхилити їх шляхом особистого голосування народних депутатів України.

Законопроектом № 1043 від 28.09.2019, який було проголосовано Верховною Радою України в цілому 16.04.2020, фактично позбавлено народних депутатів України права законодавчої ініціативи, що свідчить про

грубе порушення Конституції України та зведення функції парламентаризму в країні нанівець.

Враховуючи викладене та допущення грубих порушень Конституції України та Регламенту Верховної Ради України при голосуванні 16.04.2020 у другому читанні проекту Закону України «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо протидії зловживанням прав народних депутатів у ході законодавчої процедури» № 1043 від 29.08.2019 р. результати такого голосування підлягають скасуванню.

2. Мета і завдання прийняття акта

Проект Постанови має за мету скасувати результати голосування Верховної Ради України від 16.04.2020 року про прийняття в цілому як закону проекту Закону України «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо протидії зловживанням прав народних депутатів у ході законодавчої процедури» (№ 1043 від 29.08.2019) задля недопущення порушення Регламенту Верховної Ради України при здійсненні народними депутатами України законотворчої діяльності, недопущення позбавлення народних депутатів України їх прав, гарантованих Конституцією України як суб'єктам права законодавчої ініціативи.

3. Загальна характеристика і основні положення проекту акта

Проектом постанови пропонується скасувати результати голосування Верховної Ради України від 16.04.2020 року про прийняття в цілому як закону проекту Закону України «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо протидії зловживанням прав народних депутатів у ході законодавчої процедури» (№ 1043 від 29.08.2019).

4. Стан нормативно-правової бази

Прийняття Постанови не потребуватиме внесення змін до інших законодавчих актів України.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття проекту Постанови не потребуватиме додаткових видатків з Державного бюджету України.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття проекту акта

Прийняття Постанови дозволить скасувати результати голосування Верховної Ради України від 16.04.2020 року про прийняття в цілому як закону проекту Закону України «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо протидії зловживанням прав народних депутатів у ході законодавчої процедури» (№ 1043 від 29.08.2019) прийняте із грубим порушенням Конституції України та Регламенту Верховної Ради України.

Народний депутат України

А. Е. Поляков
(посв. №407)

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ПОЛЯКОВ АНТОН ЕДУАРДОВИЧ
Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA10400000076242700CC9B6C01
Дійсний до: 16.03.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 407д9/1-2020/31765 від 16.04.2020

60089